

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETINING
KATTAQO'RG'ON FILIALI**

**PRAGMALINGVISTIKA
FANINING O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	200000 – San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	230000- Tillar
Ta'lim yo'nalishi:	60230100–Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili

Fan/modul kodi TFT 2706		O'quv yili 2024-2025	Semestr 7,8	ECTS – Kreditlar 7	
Fan/modul turi Tanlov fan		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4,2	
1.	Fan nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Umumiy (soat)
	Pragmalingvistika		106	104	210

2.

I. Fanning mazmuni:

Fanni o'qitishning maqsadi talabalarining lisoniy imkoniyatlarning nutqiy voqelanishida vaziyat va shaxs omili masalalarini tadqiq qiluvchi hamda ona tilidan foydalanish samaradorligini oshirishning nazariy masalalari yuzasidan bahs qiluvchi pragmalingvistika muammolari haqida bilim olishlariga erishish.

Asosiy maqsaddan kelib chiqqan holda fanning asosiy vazifalari sirasida quyidagilar alohida ajralib turadi:

- pragmalingvistika haqida nazariy ma'lumot berish;
- diskurs haqida nazariy ma'lumot berish;
- nutq vaziyati haqida nazariy ma'lumot berish;
- nutqda inson omili haqida nazariy ma'lumot berish.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Pragmalingvistika fanining predmeti, uni o'rganishning nazariy-metodologik asoslari, manbalari va ahamiyati.

Pragmalingvistika fanining predmeti va tadqiqot ob'ekti. Axborot uzatish va qabul qilish. Kommunikativ harakatlar. Kommunikativ- pragmatik yo'nalishning shakllanishi. Tilning ichki shakli. Pragmalingvistik tahlil. Pragmalingvistik tadqiqot. Pragmalingvistika tilshunoslikning mustaqil sohasi sifatida. Pragmalingvistikaning metodologik negizi. Pragmalingvistikaning predmeti.

2-mavzu: Tilni paradigmalar asosida o'rganish muammolari

Paradigma tushunchasi haqida. Tilni paradigmalar asosida o'rganish muammolari. Til va faoliyat tushunchalarining o'zaro bog'liqligi. Antropotsentrik paradigma haqida.

3-mavzu. Fanda paradigmalar almashinuvi haqida.

XXI asr lingvistik paradigmalar almashinuvi davridir. XX asrda tilshunoslikda lisoniy strukturalar tadqiq qilingan bo'lsa, yangi asrda lisoniy strukturalarning nutqiy voqelanishi masalasi asosiy diqat e'tiborda bo'lmoqda. Fanning yangi paradigmaları ana shu muammolarni hal etish bilan shug'ullanmoqda. Lingvokulturologiya, lingvopragmatika, sotsiolingvistika, lingvokognitologiya, korpus tahlil, kompyuter lingvistikasi kabilar shular jumlasidandir.

4-mavzu: Zamonaviy tilshunoslikda fanlararo integratsiya

Tilshunoslikda inson omili. Zamonaviy tilshunoslik muammolari. Kommunikativ tilshunoslik. Funksional (diskurs, lisoniy birliklar) va yashirin (muloqot xulqi me'yorlari,

muloqot odobi) pragmalingvistika. O'zbek substansial-pragmatik yo'nalishi pragmalingvistikaning mustaqil sohasi sifatida. Substansial-pragmatizmning metodologik asoslari. Psixolingvistika, sotsiolingvistika, kognitiv tilshunoslik, etnolingvistika, neyrolingvistika, paralingvistika, lingvokulturologiya.

5-mavzu: Pragmalingvistika tilshunoslikning mustaqil sohasi sifatida

Pragmalingvistikaning metodologik negizi. "Pragmatiklingvistika" nutq vaziyatini lisoniy birliklar mohiyatining nutqiy xoslanishidagi asosiy omil sifatida qarashi haqida. Shaxs omilining nutqiy vaziyat omili bilan mushtarakligi. Axborot uzatish va qabul qilish. Kommunikativ harakatlar. Kommunikativ-pragmatik yo'nalishning shakllanishi. O'zbek substansial-pragmatik tilshunosligi. Kommunikatsiya, pragmatika, konsepsiya, funksional pragmalingvistika, yashirin pragmalingvistika. Lingvistik falsafa konsepsiyasi. Pragmatika tushunchasi. Pragmalingvistika yo'nalishlari.

6-mavzu: Pragmatika va semiotik jarayon

Ch.Pirs va semiotika. Ch.Pirs - pragmatikaning asoschisi sifatida. Semiozis. Rerezentamen. Interpretator. Ch.Morris ta'limoti. Semiotik jarayon tahlili. Lisoniy belgining semiotik bo'laklari. F.de Sossyur ta'limoti. Semiozis tarkibi XXI asr lingvistik paradigmalar almashinuvi davri. Paradigma tushunchasini anglash. XX asrda tilshunoslikda lisoniy strukturalar tadqiq qilinganligi, yangi asrda lisoniy strukturalarning nutqiy voqelanishi masalasi asosiy diqqat e'tiborda bo'layotganligi. Fanning yangi paradigmalari bu bilan shug'ullanishi. «Pragmatika» (yun. pragma – ish, harakat) aslida falsafiy tushuncha bo'lib, u Sokratdan oldingi davrlarda ham qo'llanishda bo'lganligi. XX asrning 20-30 yillarida Amerika va Evropada pragmatizm g'oyalarining keng targ'iboti boshlanganligi (Ch.Pirs, R.Karnap, Ch.Morris, L.Vitgenshteyn). "Pragmatika" atamasi dastlab tilshunoslik faniga XX asrning 30-yillarida mashhur nazariyotchi Ch.Morris tomonidan kiritilganligi va pragmatikani semiotikaning tarkibiy qismlaridan biri sifatida qaralganligi.

7-mavzu: Semantika va pragmatika munosabati

Lingvistik pragmatikaning shakllanishi. Semantik nazariya. Pragmatik nazariya. Pragmalingvistika til sathlararo tizimda. Tilshunoslikning amaliy va antropotsentrik yo'nalishlari. Lingvokulturologiya, etnolingvistika, pragmalingvistika (lingvopragmatika), ritorika, sotsiolingvistika, psixolingvistika, lingvokognitologiya, ontolingvistika, kompyuter lingvistikasi. Muloqot sistemasi birliklari. Bilvosita nutqiy akt yoki semantika va pragmatika munosabati. Bilvosita nutqiy aktlarning ifoda va mazmun doiralari. Pragmatik ma'no ko'chishi. Nutqiy tuzilmalar. Asosiy illokutiv maqsadlar (D.Vandervekin). Semantika va pragmatika munosabati masalasi. Lisoniy birliklarning pragmatik mazmunini shakllantiruvchi hodisalar. Kommunikatsiyaning asosiy sharti. Propozitsiya va referensiya. Diskursiv tahlil nazariyasi.

8-mavzu: Pragmatik pressupozitsiya hodisasi

Semantik va pragmatik pressupozitsiya. Pragmatik pressupozitsiyaning matnga xosligi. Eksplikatura. Implikatura. Sotsiopragmatik tahlil asoslari. Hurmat tamoyili muloqot kechishini ta'minlovchi asosiy manba. Sotsiopragmatikada hurmat kategoriyasi. Pragmatik pressupozitsiyaning matn (nutq) ga xosligi. Sotsiopragmatik tahlil asoslari.

9-mavzu: Til tizimi va nutqiy faoliyat

Til va nutq. Til va nutqning vazifalari. Til va tafakkur. Ona tilidan amaliy foydalanish samaradorligi vazifasi. Til qurilishi va til ta'limi. Til imkoniyati va til ta'limi. Til faoliyat samarasini ta'minlovchi kuch sifatida.

10-mavzu: Muloqot sistemasi va uning xususiyatlari haqida

Muloqot strukturasi. Muloqot sistemasi. Kommunikativ mazmun. Informativ

mazmun. Yaxlitlik va tugallanganlik. Uning geterogen sistema ekanligi. Shaxs unsuri. Vaziyat unsuri. Lisoniy unsur. Sistemadagi unsurlarning muvofiqlashuvi.

11-mavzu: Diskurs haqida

Matn. Matnning lisoniy-nutqiy sistema ekanligi. Diskurs lisoniy, shaxsiy va vaziyat omili muvofiqlashgan sistema ekanligi. Diskursning turlari. Diskursning tasnifi. Diskursiv tahlil tarixi. Diskurs lisoniy, shaxs va vaziyat omili muvofiqlashgan sistema ekanligi. Umumiylik va xususiylik. Deyktik vositalar. Olmoshlar guruhi. Mantiqiy va lisoniy umumlashtirish. Deyktik iboralar. Nutqiy harakat koordinatalari.

12-mavzu: Diskurs va baholash faoliyati

Baho tushunchasi va uning mohiyati. Baho va diskurs munosabati. Diskurs strukturasi. Diskursning tuzilishi va uning tahlili. Muloqot faoliyatining tizimiy xususiyati. Muloqot strukturasi. Kommunikativ mazmun. Informativ mazmun. Yaxlitlik va tugallanganlik. Matnning pragmatik xususiyati. Matnning lisoniy-pragmatik sistema ekanligi.

13-mavzu: Diskurs strukturasi

Adresant (so'zlovchi). Nutq adresati. So'zlashuv presuppozitsiyasi. Xabar maqsadi. Ichki nutqiy akt strategiyasi. Muloqot matni va vaziyati. Deyktik markaz. Shifterlar. Shaxs deysisi. Makon deysisi. Zamon deysisi. Inklyuzivlik. Shaxs deysisini ifodalovchi iboralar. Anafora. Deyktik makonning uzoq va yaqinligi. Taqvimli belgilar. Zamon deysisining temporal mazmun ifodasining manbalari. Diskurs deysisi. Emotsional deysis. Sotsial deysis. Baholash harakati. Emotsiya deysisining ko'rsatkichlari. Shaxs deysisining uch qismi.

14-mavzu: Kommunikativ maqsad va baho

Kommunikativ intensiya (maqsad, mo'ljal, niyat) tushunchasi va uning mohiyati. Kommunikativ intensiya va baho munosabati. Nutq maqsadi va pragmatik ta'sir. ifodada baho mazmuni; so'zlovchining tinglovchiga ta'siri – emotsional o'zgarishi, nutqiy reaksiya tiplari; muloqot (kommunikatsiya) ishtirokchilarining o'zaro munosabati bilan bog'liq tarzda nutqiy aralashuv shakli, murojaat shakllari, kommunikantlarning nutqiy aktlari, iltimos, buyruq, tavoze, murojaat kabilar nolisoniy (pragmatik) omillar sifatida.

15-mavzu: Kommunikativ strategiya va taktika

Kommunikativ strategiya va taktika tushunchalari haqida. Kommunikativ maqsad va kommunikativ strategiya. Kommunikativ strategiya va muloqot vaziyati. Kommunikativ faoliyat tavsifining tayanch nuqtasi faoliyat tushunchasi ekanligi; lisoniy imkoniyat muloqot ishtirokchilarining o'zaro munosabatini harakatga keltiruvchi vosita ekanligi; lisoniy faoliyat voqelanishi bevosita muloqot muhiti bilan bog'liq hodisa sifatida. Nutqiy axloq tiplari, so'zlovchining o'z xabariga munosabati.

16-mavzu: Nutq vaziyati.

Nutq vaziyati tushunchasi. Nutqiy muloqot komponentlari. Nutqiy muloqotning voqelanish shart-sharoitlari. Kommunikatsiya. Kommunikativ intensiya. Intensiya ifodasi. Intensiya mo'ljali. Intensiyaning ifodalovchi fe'llarning kuchi va intensivligiga ko'ra turlari. Lokutiv fe'llar. Perlokutiv fe'llar. Illokutiv fe'llar.

17-mavzu: Nutqda shaxs omili

Nutq faoliyati va lisoniy shaxs. Lisoniy shaxs va kommunikativ shaxsning o'zaro munosabati. Tilning voqelanishida inson omilini aniqlashga turli yondashuvlar. Shaxs va lison. Shaxs va nutq. Shaxs va vaziyat. Shaxs va shaxs. Lisoniy kompetensiya. Madaniy kompetensiya. Pragmatik kompetensiya.

18-mavzu: Nutqiy aktning nazariy muammolari

«Gap», «ifoda», «nutqiy akt» tushunchalarining o'zaro munosabati. Nutqiy akt tushunchasi. Nutqiy akt tuzilishi. Nutqiy aktlar tasnifi. Substansial-pragmatika va kommunikativ maqsadning ifodalanishi. Nutqiy harakatlar. Lokutsiya, illokutsiya, perlokutsiya. Propozitsiya. J.Ostin fikrlari. J.Syorlning qarashlari. Intensional tahlil.

19-mavzu: Illokutiv aktlar va ularning tasniflanishi

Illokutiv akt haqida umumiy ma'lumot. Illokutiv aktlar tasnifi. Nutqiy akt mazmuni lisoniy va nolisoniy xususiyatlar umumlashmasidan iboratligi. Nutqiy akt nazariyasining pragmatik ta'limotda tutgan o'rni. D.Frank "Pragmatikaning etti aybi" ma'ruzasi.

20-mavzu: H.Grays ta'limoti: maksima - tamoyillar. Hurmat tamoyili

Sharq olimlari muloqot odobi xususida. Hamkorlik tamoyili (H.Grays). 3.Hurmat tamoyili (J.Lich, R.Lakoff). P.Grays ta'limoti: maksima-tamoyillar. Miqdor tamoyili. Sifat tamoyili. Mavzuga oidlik tamoyili.Muloqot uslubi tamoyili. Lisoniy va pragmatik omillar hamkorligi. Hurmat tamoyili muloqot kechishini ta'minlovchi asosiy manba. J.Lich hurmat tamoyilining qoidalari xususida. Xushmuomalalik. Himmat, olijanoblik. Ma'qullash. Kamtarlik. Rizolik. Xush ko'rish, yoqtirish. Sotsiopragmatikada hurmat kategoriyasi.

21-mavzu: Lingvistik belgining til sathlararo munosabati

Fonopragmatik talqin. Leksopragmatika xususida. Morfopragmatika va pragmasintaktik talqin.

22-mavzu. Til ta'limi va pragmatik ta'lim.

Ona tili ta'limining bosh maqsadi. Ona tilidan amaliy foydalanish samaradorligi vazifasi. Til qurilishi va til ta'limi. Til imkoniyati va til ta'limi. Til faoliyat samarasini ta'minlovchi kuch sifatida.Gapning kommunikativ kategoriyasi. Aktual bo'linish.

23-mavzu: Pragmatik tahlil asoslari

Pragmatik tahlil turlari.

24-mavzu: Sotsiopragmatik va etno-sotsiopragmatik tahlil asoslari. Nazariy manbalar obzori va matn tahlili

25-mavzu: Etnopragmatikada lakuna muammosi

Etnopragmatik, lakuna

26-mavzu: So'z turkumlarining pragmatik xususiyatlari.

Olmosh, undov, modal va taqlidiy va yordamchi so'zlarning pragmatik xususiyatlari.

II. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu. Pragmatik fanining predmeti, uni o'rganishning nazariy-metodologik asoslari, manbalari va ahamiyati.

2-mavzu: Tilni paradigmalar asosida o'rganish muammolari

3-mavzu. Fanda paradigmalar almashinuvi haqida.

4-mavzu: Zamonaviy tilshunoslikda fanlararo integratsiya

5-mavzu: Pragmatik tilshunoslikning mustaqil sohasi sifatida

6-mavzu: Pragmatika va semiotik jarayon

7-mavzu: Semantika va pragmatika munosabati

8-mavzu: Pragmatik pressupozitsiya hodisasi

9-mavzu: Til tizimi va nutqiy faoliyat

10-mavzu: Muloqot sistemasi va uning xususiyatlari haqida

11-mavzu: Diskurs haqida.

12-mavzu: Diskurs va baholash faoliyati.

- 13-mavzu: Diskurs strukturasi.
- 14-mavzu: Kommunikativ maqsad va baho.
- 15-mavzu: Kommunikativ strategiya va taktika.
- 16-mavzu: Nutq vaziyati.
- 17-mavzu: Nutqda shaxs omili.
- 18-mavzu: Nutqiy aktning nazariy muammolari.
- 19-mavzu: Illokutiv aktlar va ularning tasniflanishi.
- 20-mavzu: H.Grays ta'limoti: maksima - tamoyillar. Hurmat tamoyili
- 21-mavzu: Lingvistik belgining til sathlararo munosabati
- 22-mavzu: Til ta'limi va pragmalingvistika.
- 23-mavzu: Pragmalingvistik tahlil asoslari.
- 24-mavzu: Sotsiopragmatik va etno-sotsiopragmatik tahlil asoslari
- 25-mavzu: Etnopragmalinvistikada lakuna muoammosi
- 26-mavzu: So'z turkumlarining pragmatik xususiyatlari.
- 27-mavzu: Lingvografik tahlil usul va yo'llari.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

Mustaqil ta'lim uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

№	Mavzular
1	Sotsiopragmatik va etno-sotsiopragmatik tahlil asoslari. Nazariy manbalar obzori va matn tahlili
2	So'z turkumlarining pragmatik xususiyatlari. Olmosh, undov, modal va taqlidiy va yordamchi so'zlarning pragmatik xususiyatlari.
3	Abdulla Qodiriy "O'tkan kunlar" romani tiliga pragmatik tavsif.
4	Abdulla Qahhorning "O'g'ri" "Bemor" hikoyalarining pragmatik tahlili.
5	Tohir Malik "SHaytanat" romanidan olingan parchaning pragmatik tahlili.
6	Murod Muhammad Do'stning «Lolazor» romani yoki boshqa asarlarining pragmatik talqini.
7	Erkin A'zamning «Shovqin» romani yoki boshqa asarlarining pragmatik tahlili.
8	Shukur Xolmirzaev asarlarining pragmatik tahlili.
9	Tog'ay Murodning «Otamdan qolgan dalalar» romanining pragmatik tahlili.
10	Normurod Norqobilovning «Ovul oralagan bo'ri», «Oqbo'yin», «Yuzma-yuz» qissalarining pragmatik tahlili.
11	Funksional va yashirin pragmalingvistika
12	Pragmatik vaziyat va lisoniy kompetensiya.
13	Pragmatik vaziyat va madaniy kompetensiya.
14	Reklama matnining pragmalingvistik tahlili
15	Muloqot sistemasi.
16	Muloqotning intensial tahlili.
17	Pragmatik vaziyat va gap qurilishi.
18	Pragmatik omillarni kuchaytiruvchi vaziyat.
19	Yozma matnda pragmatik vaziyat tasviri.
20	Olmoshlarning pragmatik xususiyatlari.
21	Sifatlarning pragmatik xususiyatlari.
22	Otlarning pragmatik xususiyatlari.
23	Fe'llarning pragmatik xususiyatlari.

	<table> <tr><td>24</td><td>Undovlarning pragmatik xususiyatlari.</td></tr> <tr><td>25</td><td>Modallarning pragmatik xususiyatlari.</td></tr> <tr><td>26</td><td>Taqlidlarning pragmatik xususiyatlari.</td></tr> <tr><td>27</td><td>Yordamchi so'zlarning pragmatik xususiyatlari.</td></tr> <tr><td>28</td><td>Qo'shma gaplarning pragmatik xususiyatlari.</td></tr> <tr><td>29</td><td>Pragmatik tahlil asoslari.</td></tr> <tr><td>30</td><td>Semantika va pragmatika munosabati masalasi.</td></tr> <tr><td>31</td><td>Semantik va pragmatik pressupozitsiya.</td></tr> <tr><td>32</td><td>Sotsiopragmatik tahlil asoslari.</td></tr> <tr><td>33</td><td>Deyksis va nutqiy muloqot matni.</td></tr> <tr><td>34</td><td>Pragmatikaning metodologik negizi.</td></tr> <tr><td>35</td><td>Badiiy matnning pragmatik tahlili.</td></tr> </table>	24	Undovlarning pragmatik xususiyatlari.	25	Modallarning pragmatik xususiyatlari.	26	Taqlidlarning pragmatik xususiyatlari.	27	Yordamchi so'zlarning pragmatik xususiyatlari.	28	Qo'shma gaplarning pragmatik xususiyatlari.	29	Pragmatik tahlil asoslari.	30	Semantika va pragmatika munosabati masalasi.	31	Semantik va pragmatik pressupozitsiya.	32	Sotsiopragmatik tahlil asoslari.	33	Deyksis va nutqiy muloqot matni.	34	Pragmatikaning metodologik negizi.	35	Badiiy matnning pragmatik tahlili.
24	Undovlarning pragmatik xususiyatlari.																								
25	Modallarning pragmatik xususiyatlari.																								
26	Taqlidlarning pragmatik xususiyatlari.																								
27	Yordamchi so'zlarning pragmatik xususiyatlari.																								
28	Qo'shma gaplarning pragmatik xususiyatlari.																								
29	Pragmatik tahlil asoslari.																								
30	Semantika va pragmatika munosabati masalasi.																								
31	Semantik va pragmatik pressupozitsiya.																								
32	Sotsiopragmatik tahlil asoslari.																								
33	Deyksis va nutqiy muloqot matni.																								
34	Pragmatikaning metodologik negizi.																								
35	Badiiy matnning pragmatik tahlili.																								
3.	<p>V. Fanni o'qitish natijalari (shakllangan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fanning predmeti, nazariy-metodologik asoslari, manbalari va ahamiyatini; - tildagi pragmatik ma'lumotlarning turlarini, pragmemalarni o'rtasidagi sistem aloqa mavjudligini; -fanning yangi paradigmalarini muammolarini; - pragmemalarining vazifalari (funktsiyalari) nimalardan iboratligini; -diskursiv tahlil usul va yo'llarini; -nutq jarayonidagi lisoniy va nolisoniy omillar, ularning mushtarakligi va o'ziga xos rollari mavjudligini amaliy bilishi kerak. -fanning yangi paradigmalarini muammolarini echish; -pragmatika va semiotik jarayon yoxud pragmatikaning lisoniy-semiotiktizimidagi ustuvorligini ko'rsata olish; -diskursiv tahlil usul va yo'llarini o'zlashtirish; -nutq jarayonidagi lisoniy va nolisoniy omillar, ularning mushtarakligi va o'ziga xos rollarini tahlil qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. - pragmatik tahlilni chuqur o'rgatish; - pragmatik mazmunni shakllantiruvchi hodisalarni bilish; -fanning yangi paradigmalarini muammolari echish bo'yicha tavsiyalar berish; - til haqidagi fanlar tizimida pragmatikaning o'rnini va ahamiyati haqida bilimga ega bo'lishi; -diskursiv tahlil usul va yo'llarini talabalarga o'rgatish; -nutq jarayonidagi lisoniy va nolisoniy omillar, ularning mushtarakligi va o'ziga xos rollari tahlil qilish bo'yicha ko'rsatmalar berish malakasiga ega bo'lishi kerak. 																								
4.	<p>VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • tarqatma materiallar; • ko'rgazmali qurollar; • kompyuter; • internet yangiliklari; • muammoli ta'lim; • qiyosiy tahlil. 																								
5.	<p>VII. Kreditni olish uchun talaba:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri</p>																								

aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish

Asosiy darsliklar va o'quv qo'llanmalar:

1. Angaeva S.P., Tiixeeva YU.S. Klyuch k obmeniyu (etnokulturnie i etnopsixologicheskie osobennosti kommunikatsii. – Ulan-Ude, 2007.
2. Pochepsov O.G. Osnovii pragmaticheskogo opisaniya predlozheniya. Kiev Visha shkola. 1986.
3. Susov I.P. Semantika i pragmatika predlozheniya. Kalinin KGU. 1980.
4. Mahmudov N. Til. -T.: Yozuvchi, 1998.
5. Mahmudov N., Mirtojiyev M. Til va madaniyat. -T., 1992.
6. Mengliev B., Sayfullaeva R., Mamatov A. va boshq. Milliy tilshunoslik mustaqil rivojlanish yo'lida // Ma'rifat, 2007 yil 21 may.
7. Safarov SH. Pragmalingvistika. – T., 2008.
8. Safrov SH., Toirova G. Nutqning etnosotsiopragsmatik tahlili asoslari. – Samarqand, 2007.

Qo'shimcha adabiyotlar:

9. Bogdanov V.V. Rechevye obmenie: pragmaticheskie i semanticheskie aspekty. – L., 1990.
10. Iskandarova SH.M. O'zbek nutq odatining muloqot shakllari: filol.fanlari nomz. diss. ...avtoref. – Samarqand, 1993.
11. Mo'minov S. So'zlashuv odobi. – Farg'ona, 1997.
12. Revzina O. YAzyk i diskurs // Vestnik MGU. Seriya 9. Filologiya. 1990. – № 1. – S.25.33.
13. Borbotko V.G. Printsipy formirovaniya diskursa. Ot psixolingvistike k lingvosinergetike. M., 2007
14. Galperin I.R. Tekst kak ob'ekt lingvisticheskogo issledovaniya. M., Nauka 1981.
15. Pragmatik lingvistika. O'UM, O'zMU 2011. O'zbek filologiyasi fakulteti kutubxonasi.

Internet saytlari:

1. [http:// www.lingvist.tu](http://www.lingvist.tu)
2. [http:// www.til.sk.uz](http://www.til.sk.uz)
3. [http:// www.ziyouz.com](http://www.ziyouz.com)
4. <http://www.krugosvet.ru/articles/82/1008254/print.htm>;
5. www.jstor.org/stable/4167399// www.ling-phil.ox.ac.uk/bib_hist_ling.
6. <http://www.ling.ed.ac.uk/linguist/>
7. www.jstor.org/stable/4167399 //
8. wikipedia.org/wiki/
9. <http://dshinin.ru/SC/Russian/www.hi-edu.ru/x-books-free/xboo...>

7. Fan dasturi Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali Kengashining 2021-yil 08-dagi 1-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.

8. **Fan/modul uchun mas'ullar:**

D.Ganiyeva – SamDUKF, "Gumanitar fanlar" kafedrasi o'qituvchisi.

9. **Taqrizchilar**

A.K.Sobirov – SamDUKF Pedagogika va tillarni o'qitish fakulteti Gumanitar fanlar kafedrasi dotsenti. (ichki)

B.Qodirova – SamDU Filologiya fakulteti O'zbek tili va adabiyoti kafedrasi, v.b.dotsenti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). (tashqi) tasdiqlangan taqriz oxiridan qo'shiladi.